

Vnitřní dokumentace

Krizový plán 2016_23/SK

	Datum	Jméno	Podpis
Schválil	25. 8. 2016	Mgr. Miluše Horská	
Zpracoval		Mgr. Markéta Hujerová	
Platnost od	1. 9. 2016	Platnost dokumentu	neomezena
Identifikační znak vnitřní dokumentace	SVI_SK_RAD_2016_23_V1		
Verze	V1		
Nahrazuje vnitřní dokumentaci			

KRIZOVÝ PLÁN ZÁKLADNÍ ŠKOLY A PRAKTICKÉ ŠKOLY SVÍTÁNÍ, o.p.s.

Školní rok: 2016/2017

ÚVOD

POPIS KRIZOVÉHO PLÁNU

Krizový plán Základní školy a Praktické školy SVÍTÁNÍ, o.p.s. vychází z bezpečnostního plánu školy a je součástí minimálního preventivního programu. Krizový plán obsahuje postupy řešící krizové situace, které se mohou u žáků objevit. Postupy krizového plánu jsou závazné pro každého pracovníka školy a určují konkrétní odpovědnost jednotlivých pracovníků.

Součástí krizového plánu je plán proti šikanování, tabulka kontaktů, na koho se v případě výskytu problému obrátit, zjišťování naplňování a vyhodnocení plánu.

Krizový plán vychází z těchto dokumentů:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j.:21291/2010-28
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016)
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č. j. 10 194/2002-14
- Úmluva o právech dítěte 104/1991 Sb.
- Školní řád Základní školy a Praktické školy SVÍTÁNÍ, o.p.s.

1. ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 24 246/2008-6 a je součástí školního Minimálního preventivního programu.

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí a co nejdříve odhalit a účinně řešit šikanování.

Základem prevence šikanování a násilí je podpora pozitivních vztahů mezi žáky a mezi žáky a učiteli.

Oblasti podpory jsou zaměřené na:

- podpora vědomí sounáležitosti
- vytváření podmínek pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy
- rozvíjení jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince
- podpora solidarity a tolerance

1.1 Odpovědnost školy

Chránit děti před šikanou je v souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Z toho důvodu pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předchází, jeho projevy neprodleně řeší a každé jeho oběti poskytne okamžitou pomoc.

1.2 Ohlašovací povinnost

Škola má ohlašovací povinnost dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR nebo na státní zastupitelství - dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školních služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočником, tak žáka, který byl obětí (povinnost vyplývá z § 21 odst. 2 školského zákona) - škola ohlašuje orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný, nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů).

Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřečazení trestného činu (§ 168, 167 trestního zákona).

1.3 Charakteristika šikanování

Šikanování je jev, který se za určitých podmínek může rozvinout v jakékoliv skupině.

Kdokoliv se může stát jeho aktérem, ať už v pozici šikanujícího, nebo šikanovaného, či toho, který je v roli „pozorovatele“. Šikanování je známé nejen ve školním, ale také již v předškolním věku.

„Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a opakované užití fyzických a psychických útoků jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání“ (Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28).

Za šikanování se nepovažuje škádlení a jednorázová agrese. Například, poperou-li se dva přibližně stejně silní žáci, u šikanování, chybí nepoměr sil, kdy se oběť neumí nebo z různých příčin nemůže bránit.

1.4 Doporučený postup při řešení šikany

Při výskytu šikany je tuto situaci důležité nahlásit třídnímu učiteli, školnímu metodikovi prevence a výchovnému poradci, kteří společně zvolí strategii postupu řešení. Je důležité chránit zdroj informací!

Zdroje informací o šikaně:

- informace od rodičů, žáků, kolegů,
- dopisem na vedení školy,
- vlastním pozorováním aj.

1.5 Krizový postup

1.5.1 Odhad závažnosti

Velmi důležité je určit, zda problém vyřešíme sami v rámci školy, pokud ne, můžeme situaci řešit pomocí konzultace s odborníkem zvenčí. V případě, že už tato problematika patří odborníkům - pokročilé stádium, neobvyklá forma šikanování – lynč, oznamujeme na Policii ČR. Nastalou situaci je nutné oznámit vedení školy, provedeme nástin řešení a vymezení rolí, kdo a jak bude postupovat, postup musí být jednotný.

1.5.2 Rozhovor s informátory a obětí

Provádí školní metodik prevence ve spolupráci se školním psychologem.

- **Rozhovor s informátory**

Je důležité nereagovat obranně, nezpochybňovat a nebagatelizovat. Dostaneme-li od kohokoliv signál, začneme třídu pozorovat. Jakoukoliv výpověď, je třeba vždy ověřit. Důležité je vše si zapsat

- **Rozhovor s obětí**

Velmi důležitá role je třídního učitele, popř. výchovného poradce, školního metodika prevence. „Oběť“ musí mít k této osobě důvěru. Rozhovor musí být proveden tak, aby o něm ostatní nevěděli.

1.5.3 Nalezení vhodných svědků

Spolupracujeme s informátory a oběťmi, kteří nám určí „svědky“. Vybíráme si podle jejich chování. Důležití jsou žáci, kteří sympatizují s obětí. Rozhovor se svědky provádíme jednotlivě, nejlépe mezi čtyřma očima.

1.5.4 Individuální, příp. konfrontační rozhovory se svědky

Rozhovory musí být prováděny individuálně. V žádném případě se nesmí konfrontovat oběti s agresorem, ani jejich zákonní zástupci.

1.5.5 Zajištění ochrany oběti

Je potřebná zvýšená pozornost třídního učitele ke třídnímu klimatu. Zpřísnit dozory (ošetřit pohyb dětí na chodbech, cestě ze školy, do školy, časté nenápadné nahlížení do třídy o přestávkách). Po dobu šetření je možné se souhlasem vedení školy oběť omluvit z vyučování. Rodičům oběti doporučíme odborníka z PPP nebo SVP.

1.5.6 Rozhovor s agresory

Agresorovi nastíníme popis, patologického chování. Je nutné mít důkazy, musím mít jistotu v tom, co se ve třídě děje.

1.5.7 Výchovná komise (s agresorem)

Je složena ze zástupců vedení školy, metodika prevence výchovného poradce, třídního učitele, rodičů žáka a popřípadě odborníka.

1.5.8 Rozhovor se zákonnými zástupci oběti (oběť)

Sejít se a sdělit zákonným zástupcům, jak jsme v dané věci postupovali. Domluvit se na spolupráci, jak ochráníme oběť. Oběti doporučíme a nabídneme psychologickou péči PPP nebo jiného poradenského pracoviště.

1.5.9 Práce s celou třídou

Uzavření celé záležitosti vedením školy před všemi žáky ve třídě. Ozdravení třídy je dlouhodobý proces. Ve třídě je potřeba nastavit nová funkční pravidla. Se třídou je nutné pracovat v rámci třídnických hodin. Třídní učitel informuje všechny členy pedagogického sboru. Realizujeme vnější nátlak formou kázeňských a výchovných opatření

1.6 Kyberšikana

„Kyberšikanu definujeme jako zneužití ICT (informačních komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určují její závažnost.“ (Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28)

Může se jednat o neustálé prozvánění, zaslání vulgárních, vyhrožujících sms, nebo e-mailů, o publikování lží a pomluv na sociálních sítích, rozesílání fotografií nebo videí s ponižujícím obsahem. Obětí nebývají jen děti, ale také učitelé.

Kyberšikanou bychom se měli zabývat vždy, když se o ní dozvíme. Základním úkolem musí být zmapování případu, které nám pomůže se rozhodnout pro správný postup řešení. Dozví-li se vyučující o kyberšikaně, kontaktuje školního metodika prevence, který bude situaci řešit ve spolupráci s výchovným poradcem, školním psychologem, a třídním učitelem.

„Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Tedy pokud probíhá klasická šikana (př. nadávky, ponižování...), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat, ...) a naopak.“ (Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28)

1.6.1 Doporučený postup při řešení kyberšikany

- Zajistit ochranu oběti (smazání profilu, sms, ICQ, skipe aj.
- Kontaktovat operátora mobilní sítě nebo zřizovatele www stránek, profilu aj.
- Zajištění dostupných důkazů s podporou IT kolegy.
- Důkladné vyšetření.
- Zvolit takové opatření a řešení, které je odpovídající závažnosti prohřešku a důsledkům.
- Informovat zákonného zástupce oběti i kyberagresora.
- Postup a zásady sdělování informací jsou stejné jako u „klasické šikany“.
- Při postizích agresorů postupujeme v souladu se Školním řádem.

1.6.2 Aktivity školy v prevenci proti šikaně

- Projekty zaměřené na prevenci nežádoucích jevů.
- Prostřednictvím práce třídních vyučujících s kolektivy tříd (třídnické hodiny, třídnické schůzky s rodiči).
- Prostřednictvím školní výuky ve všech předmětech – výsadní postavení mají hodiny
- Výchovy ke zdraví a občanské výchovy.
- Zájmové kroužky.
-

Ve všech těchto aktivitách je u žáků podporována solidarita a tolerance, rozvoj pozitivních mezilidských vztahů, vzájemný respekt, dodržování zásad slušného chování, důraz na právní odpovědnosti jedince, uplatňování pomoci a spolupráce mezi žáky a jsou vytvářeny podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit.

1.6.3 Prevence ve třídnických hodinách

Třídní učitelé se zaměřují na činnosti posilující budování pozitivních vztahů mezi žáky navzájem a mezi učiteli a žáky. Provádějí různé diagnostické metody formou dotazníků a vyhodnocují je. Žáci jsou seznamováni s následujícími tématy a jsou u nich budovány a rozvíjeny tyto sociální dovednosti:

- co je a co není šikana,
- co je a co není žalování,
- jakým vhodným způsobem se zastat oběti a vyhledat pomoc,
- znají svého preventistu a výchovného poradce, vědí, kde ho mohou vyhledat,
- vědí, že neohlášení nevhodného chování nějakého jedince vůči oběti je porušení pravidel.

1.6.4 Prevence ve výuce

Všichni učitelé vnímají nutnost vytvoření bezpečného prostředí. Podle možnosti svého předmětu zařazují prvky o bezpečném chování, rozvoj pozitivních vztahů do svých předmětů:

- umožňují rozvoj vzájemné spolupráce,
- umožňují práci žáků ve skupinách, v komunikujícím kruhu,
- vytvářejí spolu se žáky pravidla chování ve třídním kolektivu,
- snaží se vyhybat technikám a metodám, které vytvářejí napětí mezi žáky.

Pilířem prevence jsou především výchova ke zdraví, výchova k občanství, rodinná výchova, občanská výchova, tělesná výchova, výtvarná výchova, český jazyk, dějepis atd.

Prevence mimo vyučování

- Prevence během přestávek,
- důsledné dozory na rizikových místech (záchody, chodby atd.),
- dozory na mimoškolních akcích.

2. KOUŘENÍ

Zákon 379/2005 a jeho novelizace z roku 2009 zakazuje kouření ve školních budovách. Učitelé by měli být nekuřáckým příkladem. Místa, kde je kouření zakázáno jsou označena viditelnou grafickou značkou „Kouření zakázáno“.

Nedodržuje-li osoba zákaz kouření v místech uvedených v § 8 odst. 1 a 2, a to ani po výzvě provozovatele, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila, je provozovatel oprávněn požádat obecní policii, nebo Policii České republiky o zákrok směřující k dodržení zákazu.

2.1 Postup při přistižení žáka, který kouří v prostorách školy:

1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
2. Tabákový výrobek je třeba odebrat a zajistit.
3. Pedagogický pracovník sepíše o události stručný záznam.
4. Třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka o porušení zákazu kouření.
5. Při opakovaném porušení tohoto zákazu škola vyrozumí orgán sociálně-právní ochrany dětí.
6. Z konzumace tabákových výrobků ve škole jsou vyvozeny sankce stanovené školním řádem

2.2 Kompetentní osoby řešící problém:

Třídní učitel

Rodiče

Školní metodik prevence:

Výchovný poradce:

Školní psycholog

Ošetřující lékař (pediatr, praktický lékař pro děti a dorost či jiný)

Odborník v léčbě závislosti na tabáku – v případě, že dítě chce odvyknout a nedaří se mu to.

Policie ČR - Prodej tabákových výrobků nezletilým

3. ALKOHOL

V prostorách školy v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných je zákaz konzumace alkoholu. Podávání alkoholu osobám mladším 18 let může být kvalifikováno jako přestupek nebo trestný čin. Učitel v mnoha případech může odhalit problém v jeho počátcích a mnohdy stačí rozumné usměrnění dítěte, které je pak schopné korigovat své chování. V případech kdy je problém závažnější, měl by učitel pomáhat při zajištění vhodné odborné péče. Učitel není specialista na řešení problémů se závislostí, nemá také nést odpovědnost za řešení problémů, které přesahují jeho kompetence a poslání.

3.1. Nález alkoholu v prostorách školy:

1. nepodrobuje se žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
2. je oznámen vedení školy
3. je uložen u vedení školy pro případ důkazu
4. je o něm sepsán stručný záznam

3.2 Zadržení alkoholu u žáka:

1. nepodrobuje se žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
2. je oznámen vedení školy
3. je uložen u vedení školy
4. záznam s vyjádřením žáka (datum, čas, jméno žáka, místo, podpis žáka)
5. vyrozumění zákonného zástupce
6. v případě opakování oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí

3.3 Postup při přistižení žáka, který požil alkohol

1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba odebrat a zajistit.
3. Pedagogický pracovník posoudí, zda dítěti nehrozí nebezpečí.
4. V případě, že je ohrožen na zdraví a životě, volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže nebezpečí nehrozí, sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud a od koho alkohol získal).
6. Škola vyrozumí zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl.
7. V případě nedostupnosti zákonného zástupce vyrozumí škola orgán sociálně- právní ochrany dětí s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Může vyžádat pomoc.
8. Při opakování plní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
9. Škola v zájmu dítěte může informovat zákonného zástupce o možnostech odborné pomoci při řešení situace.
10. Z konzumace alkoholu ve škole jsou vyvozeny sankce stanovené školním řádem.

3.2 Kompetentní osoby řešící problém:

Třídní učitel

Rodiče

Školní metodik prevence:

Výchovný poradce:

Školní psycholog

Ošetřující lékař (pediatr, praktický lékař pro děti a dorost či jiný)

Odborník v léčbě závislostí

OSPOD

Policie ČR - Prodej tabákových výrobků nezletilým

Informovat rodiče je nutné v případě, že dítě má závažnější problém s návykovými látkami. Vždy je vhodné informovat dětského lékaře. Pokud je nutná intervence a není dobrá spolupráce s rodiči, obraťte se na specializovaná zařízení. V případě, kdy spolupráce s rodiči není efektivní a dítě je ohroženo, má škola povinnost obrátit se na OSPOD s upozorněním na možné ohrožení výchovy dítěte (ustanovení § 201 zákona č. 40/2009 Sb.). Škola má povinnost oznamovat (dle § 10 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí a mládeže) OSPOD, že jde o děti, které jsou ohroženy a jsou uvedeny v § 6 tohoto zákona. Pokud rodiče se školou nespolupracují a dítě je ohroženo

na výchově, mohlo by jejich nespolupracování zakládat také podezření ze spáchání trestného činu Ohrožování výchovy dítěte dle ustanovení § 201 trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. – tím, že závažně porušuje svou povinnost o dítě pečovat nebo porušuje jinou důležitou povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti, tento trestný čin lze spáchat i z nedbalosti.

4. NÁVYKOVÉ LÁTKY (DROGY)

4.3 Postup při přistižení žáka pod vlivem návykové látky

1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat za přítomnosti další osoby a s použitím ochranných pomůcek a zajistit ji, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat.
3. O události se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, včetně toho, zda byly provedeny orientační testy na NL, případně další vyšetření, a s jakým výsledkem. Tento záznam založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
4. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
5. V případě, kdy je žák pod vlivem NL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci a Policii ČR, pokud ji nevolala již dříve.
6. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
7. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
8. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka, popř. rodiče nebo jinou blízkou osobu zletilého studenta, a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Vyrozumění škola učiní i v případě, kdy žák způsobilý k pobytu ve škole je.
9. V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka, popř. rodiče nebo jinou blízkou osobu zletilého žáka, a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
10. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
11. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že nezletilý žák konzumoval NL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy). Zákonný zástupce má právo se písemně vyjádřit k této skutečnosti a postupu školy.

12. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
13. V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
14. Z konzumace NL ve škole je třeba vyvodit opatření stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je rizikový pouze sobě, distributor může ohrozit okolí. Distribuce je trestným činem, užívání NL je porušením školního řádu.
15. Prokázané navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za rizikové a protiprávní jednání.
16. V ostatních případech důvodného podezření může pedagogický pracovník orientační test provést pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nezletilého žáka nebo souhlasu zletilého žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost NL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka (více viz níže Příloha). Test s pozitivním výsledkem plně hradí rodič nebo zákonný zástupce – pokud s tím souhlasil v písemném souhlasu s testováním (více viz níže Příloha).
17. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem NL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

4.4 Distribuce NL ve škole

- (1) Distribuce NL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
- (2) Přechovávání NL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin (provinění v případě nezletilého žáka) - ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
- (3) Přechovávání NL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin (provinění v případě nezletilého žáka) - ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
- (4) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.

- (5) Pokud v rámci tohoto podezření zjistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

4.5 Nález NL ve škole

V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nález ihned uvědomí vedení školy spolu s písemným záznamem
- (3) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

V případě časové překážky na straně Policie se z praktických důvodů doporučuje za přítomnosti dalšího pracovníka školy s použitím gumových/latexových rukavic vložit látku do obálky, napsat datum, čas a místo nález. Obálku přelepit, přelep opatřit razítkem školy a svým podpisem a uschovat do školního trezoru. Zajištěnou látku následně předat Policii ČR.

4.6 Postup při zadržení NL u žáka

- 1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- 2) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- 3) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- 4) O nález sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.
- 5) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce nezletilého žáka.
- 6) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři, který se dostaví v případě, že to vyžaduje zdravotní stav žáka. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady NL jsou známy protilátky, které odstraní nebo zmírní akutní účinek NL. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

4.7 Postup při podezření, že některý z žáků má NL u sebe

Jedná se o důvodné podezření ze spáchání trestného činu, resp. provinění v případě nezletilých osob, nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

- 1) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce nezletilého žáka.
- 2) Žáka je nutné mít do příjezdu Policie ČR izolovaného od ostatních žáků, ale zásadně pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

4.8 Kompetentní osoby řešící problém:

Školní psycholog

Školní metodik prevence

Výchovný poradce

Rodiče

Ošetřující lékař (pediatr, praktický lékař pro děti a dorost či jiný)

Odborník v léčbě závislosti

Policie ČR - Prodej alkoholu nezletilým

5. ZÁŠKOLÁCTVÍ

U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy/šk. zařízení.

Výňatek ze školního řádu:

- Nepřítomnost ve škole může být omluvena jen pro nemoc nebo z vážných rodinných důvodů. Uvolnění z jedné vyučovací hodiny v odůvodněných případech poskytuje vyučující, na jeden den třídní učitel, na více dnů ředitel školy. Písemnou žádost o toto uvolnění musí žák nebo zákonný zástupce předložit předem. O důvodech nepřítomnosti na vyučování informují zákonní zástupci žáka třídního učitele včas, nejpozději do tří dnů a to osobně, písemně nebo telefonicky třídnímu učiteli, po návratu žáka do školy na omluvném listu v žákovské knížce. Omluvu podepisuje jeden ze zákonných zástupců. Omluvenku předloží žák třídnímu učiteli ihned po příchodu do školy. Odchod z vyučování před jeho ukončením je možný pouze se souhlasem třídního učitele na základě písemné žádosti zákonných zástupců. V odůvodněných případech škola může vyžadovat písemnou omluvu potvrzenou lékařem.

Kompetentní osoby řešící problém:

Školní psycholog:

Školní metodik prevence:

Výchovný poradce:

PPP (pedagogicko-psychologická poradenství)

SVP (střediska výchovné péče)

OSPOD (oddělení sociálně právní ochrany dětí)

Policie ČR

6. KRÁDEŽ

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, používat ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován. Drobné krádeže se vyskytují ve všech školách a všech stupních vzdělávací soustavy. Stejně jako

v předchozím případě, jsou důvody tohoto chování různé a pro vypořádání se s daným jevem je nutné se jimi vždy v konkrétním případě zabývat.

6.1 Rizikové situace (místo, terč, čas)

Předmětem krádeže bývá de facto cokoli, co někdo může potřebovat. Hmotná škoda není vždy rozhodující, protože pro majitele mají některé předměty osobní a emocionální hodnotu. V případě krádeží není rozhodujícím situačním faktorem čas, jako v případě vandalismu, ale příležitost. Většinou se kradou věci volně položené a nezabezpečené. Čím menší předmět je a cennější nebo zajímavější, tím je pro zloděje lákavější.

6.2 Postup při nahlášení krádeže žákem

- 1) U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy/šk. zařízení.
- 2) O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
- 3) Věc ohlásit Policii ČR nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce) o této možnosti. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu, vyrozumíte Policii ČR a oznamte podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
- 4) V případě, že je znám pachatel mladší 18 let, nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany dětí a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.
- 5) Zákonného zástupce zloděje vyrozumět vždy až poté, kdy budou známy příčiny, které dítě k takovému chování vedly a to zejména v případě menších dětí (Rodičům poškozeného vždy ihned, rodičům zloděje rovněž vždy, nicméně mělo by tomu předcházet precizní zjištění příčin. Celá řada dětí krade proto, že je někdo krást poslal a oni z něj mají strach. Není to sice o nic menší krádež, ale je to informace, kterou by rodič 6) O krádeži a jejím šetření bude proveden záznam.

6.3 Kdy hlásit rodičům?

Rodičům poškozeného vždy ihned, rodičům zloděje rovněž vždy, nicméně mělo by tomu předcházet precizní zjištění příčin. Celá řada dětí krade proto, že je někdo krást poslal a oni z něj mají strach. Není to sice o nic menší krádež, ale je to informace, kterou by rodič měl vědět také.

6.4 Kdy hlásit policii?

V případě, kdy je škoda nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se takové nápravy. Musí se jednat o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci. Hlásíte také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci. **Důležité upozornění** - Škola a školské zařízení není orgán činný v trestním řízení, takže nemůže nic vyšetřovat. Pokusy o „vyšetřování“ ze strany školy, mohou nenapravitelně ovlivnit další vyšetřování Policie ČR.

6.5 Kdy hlásit OSPOD?

V případech, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek.

Pozn. škoda většího rozsahu (škoda větší dle trestního zákoníku je 50.000,- Kč, škoda velkého rozsahu dle trestního zákoníku je 5.000.000,- Kč, viz. § 138) škoda nikoli nepatrná 5000,- Kč je hranice pro trestný čin.

V případě, že je ukradena věc menší hodnoty než 5000,- Kč (a je to bez použití násilí – překonání překážky, není to vloupání) jedná se o přestupek proti majetku dle § 50 zák. o přestupcích č. 200/1990 Sb. v platném znění.

Škoda na odcizené věci od 5000,- Kč výše je trestným činem krádeže dle ustanovení § 205 trestního zákoníku. V případě, že byla odcizena věc s hodnotou menší než 5.000,-Kč, ale bylo použito násilí – vypáčená skříňka, šatna, šuplík...nebo násilí vůči osobě a snaha zmocnit se věci – loupež, jedná se vždy o trestný čin.

6.6 Kompetentní osoby řešící problém:

- Školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog)
- PPP (pedagogicko-psychologická poradenství)
- SVP (střediska výchovné péče)
- OSPOD (oddělení sociálně právní ochrany dětí)
- Policie ČR

7. PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

Mentální anorexie a bulimie představují ve svých projevech mezní polohy jídelního chování od život ohrožujícího omezování příjmu potravy až po přejídání spojené se zvracením nebo jinou nevhodnou kompenzací energetického příjmu. Pro obě poruchy je příznačný nadměrný strach z tloušťky, nespokojenost s tělem a nadměrná snaha o dosažení štíhlosti a její udržení. Další psychické a zdravotní problémy většinou souvisí s mírou podvýživy a s intenzitou užívaných „metod“ na zhubnutí.

7.1 Projevy:

- Výrazné hubnutí
- Opakované zvracení
- Dítě nechodí do školní jídelny

7.2 Kdy a koho vyrozumět:

- Pediatra, rodiče vždy, když dítě výrazněji zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků), sebepoškozuje se.

8. SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Sebeпоškozování (automutilace, selfharm) je komplexní autoagresivní chování, které na rozdíl od sebevraždy nemá fatální následky a které lze nejlépe chápat jako nezralou, maladaptivní odpověď na akutní anebo chronický stres, nezvladatelné emoce či myšlenkové pochody. Existují různé způsoby sebeпоškozování s rozdílnou závažností poškození.

8.1 Nejčastěji pozorovaným sebeпоškozujícím chováním je:

- řezání (žiletkou, střepem atd.)
- pálení kůže.

8.2 Jiné formy sebeпоškozování:

- škrábání
- píchání jehlou
- rozrušování hojících se ran
- značkování rozpáleným kovem nebo například značkovací pistolí
- obrušování popálené kůže
- kousání, údery, nárazy
- dloubání, tahání kůže a vlasů/ochlupení a další

Sebeпоškozování se může týkat kterékoliv části těla, nejčastějším místem poškození však bývají ruce, zápěstí a stehna. Závažnost poškození může sahát od povrchových ran až po poranění vedoucí k trvalému znetvoření.

8.3 Kompetentní osoby řešící problém

- výchovný poradce
- školní psycholog
- třídní učitel
- školské poradenské zařízení
- pediatr/pedopsychiatr
- event. orgán sociálně právní ochrany dítěte

8.4 Postup v případě přímého rizika závažného ublížení či ohrožení života

Přímé riziko = žák drží ve škole žiletku a plánuje se řezat, mluví o sebevraždě atd./nepřímý předpoklad rizika = učitel objeví staré jizvy na zápěstí atd.

- Psychiatrické oddělení či klinika spádové nemocnice, centrální příjem nejbližší psychiatrické léčebny – i nedobrovolně, ideálně po předchozí telefonické konzultaci

- Pokud žák není aktuálně ohrožen závažným sebezraněním (platí pro žáky motivované k řešení situace a hledání pomoci, vynucená konzultace u odborníka málokdy přinese efekt)
- dostupná psychiatrická či psychologická ambulance – ideálně s doporučením od dětského/dorostového lékaře, resp. po telefonickém objednání rodiči (nutno počítat s čekacími lhůtami, zejména pokud bude konzultace hrazena zdravotní pojišťovnou)
- krizová centra – netřeba doporučení zdravotnického zařízení, předchází telefonická nebo e-mailová domluva vhodná, ale není nutná

9. RIZIKOVÉ SEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ

K rizikovému sexuálnímu chování patří předčasný začátek pohlavního života (do této skupiny řadíme také zvýšenou konzumaci pornografie před 15. rokem života), vysoká frekvence pohlavních styků, náhodné známosti, promiskuita, prostituční chování, prezentování vlastních explicitně erotických materiálů na internetu, krvavé sexuální praktiky, vaginální, anální a orální styk bez použití kondomu mimo dlouhodobé partnerství, kde se předpokládá věrnost partnerů.

Dítě může být buď aktivním konatelem rizikového sexuálního chování, nebo jeho obětí.

U dětí a dospívajících mohou na rizikovost upozornit jednak nevhodné sexuální projevy, jakými jsou například nutkavá masturbace nebo atypický sexuální vývoj (je potřeba je odlišit od projevů normální sexuální zvědavosti, experimentace s vlastním tělem i tělem druhých dětí), jednak projevy nesexuální, které se následně mohou rozvinout až do sexuální deviace. U chlapců může docházet k nárůstu fyzické agrese, u dívek spíše k sebepoškozování.

Na riziko sexuálního rizikového chování nás může upozornit tzv. „**triáda symptomů**“: noční pomočování i po dvanáctém roce života, krutost ke zvířatům a žhářství.

Projevy sexuální deviace je třeba podchytit včas a také dítěti včas poskytnout adekvátní pomoc; jedině tak je možné předejít spáchání trestného činu.

9.1 Tři základní ukazatele, kdy lze sexuální chování pokládat za škodlivé a kdy by měl učitel zasáhnout:

1. pokud ho dítě neprovádí v soukromí;
2. pokud vznikne podezření, že při něm nějak zraňuje sebe nebo někoho dalšího;
3. pokud se ze sexuálního chování stane nutkavé chování (to znamená, že tomu dítě věnuje tolik prostoru, že zanedbává svoje běžné povinnosti, hygienu, přátele, učení a podobně).

V případě, že se jedná o patologii rodiny, je vhodné doporučit psychologickou pomoc.

9.2 Postup v případě spolupracujících rodičů

V tomto případě lze, podle závažnosti, řešit vzniklou situaci buď na půdě školy (kde je zastoupena kromě rodičů také instituce školy, například učitelem, případně je přítomen mediátor probíhajícího procesu – např. školní psycholog), nebo – ve složitějších případech – zprostředkovat kontakt rodičů se specializovaným pracovištěm, které **nabízí psychologické, terapeutické a poradenské služby** rodinám a jejich jednotlivým členům nacházejícím se v obtížné životní situaci.

9.3 Postup v případě, kdy rodiče nemají zájem situaci řešit

V případě, že rodiče nemají zájem řešit situaci, je potřeba navázat spolupráci se školním metodikem prevence, výchovným poradcem, školním nebo klinickým psychologem, kteří by měli operovat s vlastní sítí důležitých kontaktů pro řešení nadstandardních problémů.

10. SYNDROM CAN

Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte.

10.1 Změny v chování dítěte

- celková stísněnost a nezájem o dění kolem
- zvýšená opatrnost v kontaktu s dospělými
- úzkost a vyděšené reakce v přítomnosti konkrétních dospělých osob nebo v situaci, kdy je dítě s dospělým samo
- vyhýbání se školním a mimoškolním aktivitám
- nápadně lhostejné postoje, výroky typu „mně je to jedno“
- agresivní napadání a šikanování vrstevníků
- zvýšená citová dráždivost a agresivní projevy na sebemenší podněty
- potíže se soustředěním a zhoršení prospěchu ve škole
- váhání s odchodem domů po vyučování
- neomluvené absence ve škole
- odmítání jídla nebo přejídání
- sebepoškozování
- útěky z domova

10.2 Znamky na těle dítěte

- opakovaná zranění včetně zlomenin
- modřiny
- řezné rány
- otoky částí těla, například rtů, tváří, zápěstí
- stopy po svazování
- otisky různých předmětů na těle
- natrhnutí ucha
- otisky dlaně a prstů
- stopy po opaření nebo popálení cigaretou

10.3 Fyzické (tělesné) týrání a jeho rozpoznání:

- a) aktivní (bití a jiné agresivní formy napadání dítěte)
- b) pasivní

10.4 Některé známky zanedbávání:

- trvalý hlad
- podvýživa
- chudá slovní zásoba
- špatná hygiena
- zkažené zuby a časté záněty dásní
- dítě není očkováno proti nemocím
- nevhodné oblečení vzhledem k počasí
- nedostatek dohledu – dítě je večer doma samo, venku pobývá dlouho do tmy a bez dozoru apod.
- vyčerpanost, přepracovanost
- s dítětem se nikdo neučí, nezajímá se o jeho školní povinnosti
- vyhození z domova

10.5 Některé projevy zanedbávaného dítěte:

- má chudé nebo velmi špatné vztahy s rodiči
- touží po citu a pozornosti jakéhokoliv dospělého (nedělá rozdíly mezi blízkými a cizími lidmi, vrhá se k cizím dospělým, odešlo by s nimi)
- je neobvykle unavené až apatické, někdy naopak nezvládnutelné
- všechno jí hltavě a hladově
- chodí za školu nebo do ní chodí pozdě
- má potíže s učením
- zdráhá se odcházet domů
- houpá se, cucá věci nebo prsty, kýve hlavou
- žebra o jídlo, peníze nebo jiné věci

U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy/šk. zařízení.

školní metodik prevence s výchovným poradcem, školním psychologem, třídním učitelem, se školským poradenským zařízením, pediatrem, orgánem sociálně právní ochrany dítěte

10.6 Náhlé změny u žáka

Prvním, co musí učitel udělat, aby mohl týranému dítěti pomoci, je vůbec všimnout si a odhalit to, že dítě nese nějaké stopy týrání. Jde jednak o změny chování žáka, jednak o fyzické známky vypovídající o násilném zacházení s dítětem.

Jedním z nejčastějších signálů ukazujících na možné týrání doma je náhlé podstatné zhoršení prospěchu žáka. Dítěti začne být úplně jedno, zda dostane dobrou, nebo špatnou známku. Z veselého dítěte se často stane úzkostný žák, který je neprůbojný. Může mít zároveň nejrůznější problémy ve vztazích se spolužáky – dítě, které bylo dříve kamarádské, se začne najednou ostatních stranit, nebo se může naopak začít chovat vůči nim agresivně. U žáka se mohou projevit také nejrůznější poruchy v pravidelných návycích – spaní (do školy chodí pozdě) nebo stravování (při obědě opakovaně nedojídá).

Pokud jde o tělesné známky, zvláště učitel tělocviku má jedinečnou možnost všimnout si různých modřin, odřenin či nezvyklé únavy či apatie žáka.

Zvláštní kategorií jsou méně viditelné, a zároveň o to citlivější signály, které nicméně učitel může zaregistrovat. Jejich skutečná diagnostika je však již věcí odborníka. Jde například o potíže při sezení v lavici, které mohou ukazovat na poruchy zažívání nebo třeba na krev v moči.

10.7 Rozhovor učitele s žákem

Když učitel po zpozorování neklamných známek vzbuzujících podezření na syndrom týraného dítěte dojde k závěru, že dítěti je potřeba pomoci, měl by se vždy nejdříve pokusit navázat s žákem osobní kontakt. Nejlepší je, když se ho někde v soukromí dotáže na to, proč má například na těle modřiny nebo třeba proč v posledním době odchází ze školy jako poslední, zatímco dříve byl naopak mezi prvními, kdo pospíchali domů.

Situaci prvního kontaktu mezi učitelem a žákem samozřejmě vždy zjednodušuje to, pokud vztahy mezi nimi nejsou jen striktně formální. Takovouto atmosféru lze ještě umocnit tím, že učitel nabídne žákovi nějaké pohoštění, uvaří čaj a rozhovor vede nejdříve zešíroka – nedoporučuje se při takovémto osobním rozhovoru věnovat se problému okamžitě.

Předpokládá se, že rozhovor povede většinou třídní učitel. Nic by však nemělo bránit tomu, aby ho vedl i jiný učitel, který má z nějakých důvodů s dětmi méně formální vztahy, třeba tělocvikář nebo učitel předmětu, jenž má žák obzvlášť rád a je tedy pravděpodobné, že dobře vychází i s tím, kdo ho vyučuje.

Když je dítě nedůvěřivé

Je prakticky nemožné stanovit přesnou hranici toho, kdy by měl učitel již ustoupit z role prvního kontaktu ve věci týraného dítěte a o problému informovat další instituce. Každý případ je individuální.

Především v situaci, kdy se učitel nedaří navázat komunikaci s žákem, je dobré obrátit se na pedagogicko-psychologickou poradnu.

Jednou z možností je, že učitel žákovi, který se nechce se svým problémem svěřit, doporučí, aby se obrátil na Linku bezpečí. Dítě si může o svém problému po telefonu popovídat anonymně a záleží

jen na něm, zda se během rozhovoru stane důvěřivějším a sdělí na sebe kontakt. A pokud se ani odborníkovi na pomyslném druhém konci telefonního drátu nepodaří dítě přimět k identifikaci, snaží se ho ještě přesvědčit, aby se obrátilo na kohokoliv, komu důvěřuje.

Neměli bychom také zapomínat na ostatní žáky, mezi nimiž se týrané dítě ve škole pohybuje. Učitel by se proto měl také obrátit na jeho spolužáky nebo sourozence a zeptat se jich, zda o příčině jeho problémů nevědí něco bližšího.

Vystoupení týraného dítěte z anonymity je to nejtěžší, co po něm můžeme chtít. Nepochybně to souvisí s faktem, že má totiž mluvit o tom, jak mu ubližují jeho nejbližší.

10.8 Objasnění situace ze strany rodičů

Přestože je to právě rodič, nebo jiný zákonný zástupce, kdo je pravděpodobným původcem týrání, neznamená to, že by ho měla škola z celého procesu pomoci žákovi automaticky vyřadit. Pokud si učitel pozve do školy zákonného zástupce žáka, neočekává se, že by na ně měl hned udeřit s tím, aby mu vysvětlili, kdo u nich doma týrá jejich dítě.

Učitel by měl v první fázi po rodiči chtít, aby pouze okomentoval to, jak si vysvětluje problémy, které učitel u dítěte vyzoroval. Může tak i zjistit, že skutečnou příčinou žákova neobvyklého chování je něco jiného než domácí týrání. Anebo může být zájem školy o osud žáka pro zákonného zástupce dostatečnou výstrahou k tomu, aby si uvědomil, že další ubližování dítěti bude mít pro něj vážné následky. Navíc učitel může z chování rodiče nepřímou poznat, zda v rodině k týrání nedochází. Rozumný rodič, nebo zákonný zástupce, který svěřenému dítěti nijak neubližuje, by měl naopak uvítat zájem školy, která se ho snaží upozornit na to, že jejich dítě má nějaký problém a je i ochotna mu při jeho řešení pomoci.

Pokud učitel od rodičů nic nezjistí, a dítě se chová i nadále nezvykle, jde o další důvod k zapojení odborníka.

Učitel se podle prvotních známek ukazujících na týrání může někdy nejdříve jen dohadovat, zda jde o situaci, kdy mu ubližují jeho blízcí, anebo se jedná o školní šikanu. Proto i rozhovor s rodiči může pedagogovi pomoci vyloučit jednu z těchto dvou možností.

Nakonec přímý kontakt učitele se zákonnými zástupci dítěte je také určitým, ale samozřejmě jen nepřímým indikátorem možného týrání – pedagog se na vlastní oči může přesvědčit, z jakého sociálního prostředí dítě pochází. Může pro něj jít o překvapení tím spíše, když rodiče jinak se školou nekomunikují, nechodí na třídní schůzky.

10.9 Spolupráce s odborníkem

Je právem každého pedagoga, aby sám zvolil postup, který považuje v daném případě za nejlepší. Tehdy, když dítě samo přizná, že je týráno, nebo když si učitel jinak potvrdí, že bylo nějak fyzicky nebo psychicky poškozeno, měl by kontaktovat odborníky. Při zjištění nějaké zdravotní újmy se však nedoporučuje kontaktovat jen lékaře. Pediatr si totiž přeje, aby dítě přišlo v doprovodu rodiče. Také do pedagogicko-psychologické poradny by mělo dítě jít spolu se zákonným zástupcem. Pokud se však škole podaří domluvit se s poradnou na kontaktu bez účasti rodičů, je považováno toto porušení pravidel za přijatelné. Prioritou je pomoci dítěti za každou cenu.

10.10 Spolupráce s OSPOD

V případě, že má učitel podezření na týrání žáka, situace se nezlepšuje a komunikace s rodiči také k ničemu nevede, je nezbytné kontaktovat především OSPOD, a to podle spádové oblasti, kam škola v dané obci přináleží.

Pozor na skutečnost o neoznámení trestného činu a nepřekažení trestného činu - týrání svěřené osoby dle ustanovení § 198 trestního zákoníku spadá mezi trestné činy vyjmenované jak v nepřekažení trestného činu (§ 367 TZ) tak v neoznámení trestného činu (§368 TZ). Tím, že nekontaktujeme-li orgány činné v trestním řízení, v případě, že už jsme se hodnověrným způsobem dozvěděli o týrání svěřené osoby, můžeme být sami pachatelé trestných činů nepřekažení tr. činu a neoznámení tr. činu.

10.11 Řešení sexuálního zneužívání

Sexuální zneužívání je každé nepřiměřené vystavení dítěte sexuálnímu činu nebo chování, které vede k uspokojování potřeb zneuživatele.

Pohlavní zneužívání je závažným trestným činem proti lidské důstojnosti, na který se vztahuje povinnost překazit jej (v souladu s trestním zákoníkem). Překazit znamená, že zabráníte páčání nebo dokončení takového jednání (oznámít orgánům činným v trestním řízení).

10.11.1 Postup v případě, kdy se dítě svěří učiteli

1. uvědomit si, že jde o velmi citlivou záležitost
2. seznámit s tím co nejužší okruh dalších osob
3. pokud se zneužívání dopouští rodič, není žádoucí informovat ho o tom, že se vám dítě svěřilo
4. komunikovat s dítětem – podrobnější vyšetřování nechat na psychologovi a policii
5. vhodně dítěti sdělit, že skutečnost musíte ohlásit na policii
6. ohlásit na policii
7. ocenit dítě, že za vámi přišlo a ujistit ho, že pro ně uděláte všechno, co je ve vašich silách
8. jestliže dítě nechce, abyste věc ohlásili, situaci konzultujte s odborníkem, ale od oznámení události vás to nesmí odradit

10.11.2 Postup řešení situace učitelem

Dozvíím se – oznámím řediteli – kontaktujeme policii a orgán sociálně-právní ochrany dětí

Zjistím to z nějaké školní ankety nebo otazníku

Dítě se vyjadřuje někdy v náznacích a nejasně, proto je velmi důležité porozumět tomu, co vám vlastně říká. V každém případě s ním navažte o přestávce nebo po vyučování rozhovor, ale tak, abyste nebudili nežádoucí pozornost. Jestliže vám dítě potvrdí vaši domněnku, postupuje jako výše. Nevyslychejte ho a nepodsouvejte mu své názory, nechejte ho volně vyprávět.

Dozvíím se to od spolužáků nebo z jiných zdrojů

Nejprve přemýšlejte, jestli tomu nasvědčuje i vaše pozorování. Pokuste se s dítětem navázat rozhovor, ale do ničeho ho nenutěte. Prostředníkovi řekněte, že je důležité, aby za vámi přišlo zneužívané dítě samo. Nevyšetřujte a nijak nepátrejte. Jestliže si nejste jistí, oznamte věc orgánu sociálně-právní ochrany, který ji prošetří.

Dítě je obětí sexuálního napadení

Jestliže se stalo obětí napadení cestou do školy a útočníkem je neznámá osoba, potom urychleně vše oznamte policii, rodičům a orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Chovejte se pevně a jednoznačně a dítě neopouštějte až do příchodu rodičů.

10.11.3 V jakém případě vyrozumět Polici ČR/OSPOD

Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení, pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) .

11. KONTAKTY

		Pevná linka	Pracovní mobil
ředitelka školy	Mgr. Miluše Horská	466 049 910	603 152 945
zástupce ředitele pro školu, metodik prevence	Mgr. Markéta Hujerová	466 049 916	733 569 422
vedoucí speciálně pedagogického centra	Mgr. Petra Macasová		736 753 651
vedoucí sociálních služeb	Mgr. Jaroslava Chočerčáková		731 947 848
psycholog	PhDr. Lidmila Pekařová	466 049 923	739 075 752
krizový intervent	Mgr. Marta Kanno		602 223 132
výchovný poradce	Mgr. Magdalena Procházková		736 753 652
Preventiva BOZP a PO	Mgr. Markéta Ločárková(Pardubičky)	466 049 911	
	Iveta Potůčková (Polabiny)		730 172 164
Centrum sociálních služeb Vysoké Mýto	Bc. Lenka Krčilová speciálně pedagogické centrum	468 003 483	734 710 493
OSPOD Pardubice	Bc. Dana Hnízdová	466 859 632	
Policie		155	

12. VYHODNOCENÍ PLÁNU

NÁZEV RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ	POČET PŘÍPADŮ	S KÝM BYLA SITUACE ŘEŠENA	POZNÁMKY
Šikana			
Kouření			
Alkohol			
Omamn� a psychotropní látky			
Záškoláctví			
Krádež			
Vandalismus			
Poruchy p�jmu potravy			
Sebepoškozování			
Rizikov� sexuální chování			
Další:			

V Pardubicích dne

Vypracovala

V Pardubicích dne 25. 8. 2016

Mgr. Miluše Horská
ředitelka školy